

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ

ETİK KURUL YÖNERGESİ

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

Karar No: 2021/09

Tarih: 30.11.2021

BİRİNCİ BÖLÜM **Amaç, Kapsam, Yasal Dayanak ve Tanımlar**

Amaç

MADDE 1- Bu Yönerge; Kıbrıs İlim Üniversitesi'ne bağlı birimlerde yürütülen veya Üniversite mensuplarının ve öğrencilerinin insan katılımcılardan ve hayvan deneklerden veri elde etmeyi gerektiren tüm bilimsel araştırma, yayın, test, uygulama, eğitim-öğretim, hizmet ve sanat etkinliklerinde etik değerlendirmelere ilişkin, görüş bildirmek, araştırma önerilerini ve uygulamaları incelemek ve gerektiğinde etik iznini iptal etmek üzere mevcut ilke ve kurallar çerçevesinde kurallar oluşturmak ve bu amaçlar doğrultusunda çalışmak amacıyla oluşturulacak 'Etik Kurul'un yapısını, görevlerini, yetki ve çalışma usul ve esaslarını düzenler.

Kapsam

MADDE 2- Bu Yönerge;

1. Kıbrıs İlim Üniversitesi mensupları ve öğrencileri tarafından yapılan insan katılımcılardan ve hayvan deneklerden veri elde etmeyi gerektiren bilimsel araştırma ve çalışmalar ile gerçekleştirilen bilimsel etkinlik, proje, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili bilimsel araştırma etiği konularını ve araştırma etiğine uygunluk izinlerinin verilmesini,
2. Kıbrıs İlim Üniversitesi mensupları ve öğrencileri tarafından yapılan insan katılımcılara ve hayvanlara fiziksel müdahale içermeyen gözlemsel ve uygulama nitelikte araştırmalar (anket, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları vb.) ile ekolojik çalışma konularında bilimsel araştırma etiği konularını ve araştırma etiğine uygunluk izinlerinin verilmesini,
3. Kıbrıs İlim Üniversitesi'nde lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenciliği sırasında yapılan tez ve bilimsel yayınlar ile yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını ve araştırma etiğine uygunluk izinlerinin verilmesini,

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

4. Etik Kurul'un yapısını, görev ve yetkisini, çalışma biçimini, Kurul'un amaçlarını, işleyişini, Kurul'a başvuru ve Kurul'un değerlendirme süreçlerine ilişkin bilgileri,
5. Bilimsel etik ihlallere yönelik iddiaların Kıbrıs İlim Üniversitesi Bilim Etiği Kılavuzu çerçevesinde incelenmesi ve bunlara ilişkin kararların alınması konularını,
6. Kıbrıs İlim Üniversitesi mensupları tarafından veya Kıbrıs İlim Üniversitesiyle ilişkisine bakılmaksızın kişilerce; akademik unvanların elde edilmesi aşamasında ve sonrasında yapılan her tür bilimsel araştırma ve çalışmalar ile gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,
7. Kıbrıs İlim Üniversitesi mensupları ve öğrencileri tarafından yurt içinde veya yurt dışında her çeşit basın, görsel ve işitsel yayın organlarında yayımlanan veya yayımlanmak üzere gönderilmiş olan her tür yayımla ilgili araştırma ve yayın etiği ihlâli konularını,
8. Kıbrıs İlim Üniversitesi'nde eğitim-öğretim süreçlerinde ortaya çıkan etik ihlâli konularını,
9. Kıbrıs İlim Üniversitesi'nin topluma hizmet ve toplumsal sorumluluklarının söz konusu olduğu durumlarda ortaya çıkan etik ihlâli konularını,
10. Kıbrıs İlim Üniversitesi'nin paydaşlarıyla ilişkilerinde ortaya çıkan etik ihlâli konularını,
11. Kıbrıs İlim Üniversitesi'nin farklı birimleri ve mensupları arasındaki ilişkilerde ortaya çıkan etik ihlâli konularını,
12. Kıbrıs İlim Üniversitesi Etik Kurulu'nun yasal dayanağı, amaçları, yapısı, görev ve yetkilerine ilişkin konuları,
13. Kıbrıs İlim Üniversitesi Etik Kurulu'nun toplanması, çalışma yöntemi, başvuru ve etik inceleme-değerlendirme esaslarına ve süreçlerine ilişkin konuları,
14. Bilimsel araştırma etiği ve yayın etiğine ilişkin temel ilke ve kuralları kapsar.

Yasal Dayanak

MADDE 3- Bu Yönerge, YÖDAK Etik Koordinasyon Kurulu Tüzüğü'nün 44. Maddesi ile T.C. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun senatonun görevlerini düzenleyen 14. Maddesi ve üniversitelerde bilimsel denetimi düzenleyen 42. Maddesi ve 'T.C. Üniversitelerarası Kurul Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi' ile uyumlu olarak bilim etiğine ilişkin ulusal ve uluslararası mevzuat hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

Tanımlar

MADDE 4- Bu Yönerge'de geçen ve/veya Etik Kurul'un kullandığı bazı tanımlar;

1. **Başkan:** Etik Kurul'un Başkanını,
2. **Başkan Yardımcısı:** Etik Kurul'un Başkan Yardımcısını,
3. **Birim:** Kıbrıs İlim Üniversitesi'nin tüm akademik ve idari birimlerini,
4. **Çarpıtma / Sahtecilik (Falsification):** Araştırma kayıtları ve elde edilen verileri tahrif etmeyi; araştırmada kullanılmayan yöntem, cihaz ve materyalleri kullanılmış gibi göstermeyi; araştırma hipotezine uygun olmayan verileri değerlendirmeye almamayı; ilgili kuram veya varsayımlara uydurmak için veriler ve/veya sonuçlarla oynamayı; destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmeyi veya şekillendirmeyi,
5. **Değiştirerek Kendi Düşüncesi Gibi Yazmak (Paraphrase):** Başkalarının fikirlerini, değiştirerek kendi düşüncesi gibi kullanmayı ve sunmayı,
6. **Diğer Etik İhlaller:** Yönerge'de belirtilen etik ihlaller dışında kalan tüm etik ihlalleri,
7. **Dilimleme / Bölerek Yayınlama (Salamiization):** Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın amacına aykırı biçimde ve araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde parçalara ayırarak ve birbirine atıf yapmadan çok sayıda yayın yaparak ayrı eserler olarak sunmayı,
8. **Etik İhlal:** Akademik ve bilimsel bir kurumun görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde bilimsel araştırma ve yayın, eğitim-öğretim ve hizmet etkinliklerinde etik ilke ve kurallara uymayan kasıtlı eylemleri,
9. **Etik İlke ve Kurallar:** YÖDAK ve YÖK ile ulusal ve uluslararası anlayış, bildirgeler ve mevzuat hükümleri çerçevesinde yer alan etik ilke ve kuralları,
10. **Etik Kurul:** Kıbrıs İlim Üniversitesi Etik Kurulu'nu,
11. **Etik Özensizlik:** Akademik ve bilimsel bir kurumun görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde bilimsel araştırma, yayın, eğitim-öğretim ve hizmet etkinliklerinde etik ilke ve kurallara uymada özensizlik, dikkatsizlik, bilgisizlik ve deneyimsizliğe dayalı, kasıtlı olmayan eylemleri,
12. **Fikir / Telif Haklarının İhlali:** Fikir ve telif haklarına uygun hareket etmemeyi,
13. **Haksız / Sorumsuz Yazarlık:** Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına görüş alarak veya görüş almadan dâhil etmeyi veya ettirmeyi (Onursal Yazarlık, Hediye Yazarlık,

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

Kıyak Yazarlık, Nepotizm); aktif katkısı olan kişileri, yayım sırasında veya sonraki baskılarda yazarlar arasına dâhil etmemeyi veya ettirmemeyi (Hayalet/Gölge Yazarlık), yazarlar arasından çıkartmayı veya çıkarttırmayı, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmeyi,

14. **İntihal (Plagiarism):** Başkalarının fikirlerini, yöntemlerini, verilerini, uygulamalarını, yazılarını, şekillerini veya eserlerini sahiplerine bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan ve/veya yazılı izin almadan kısmen veya tamamen kendi eseriymiş gibi kullanmayı ve sunmayı,
15. **Kılavuz:** Kıbrıs İlim Üniversitesi Bilim Etiği Kılavuzu'nu,
16. **Literatürün Tarafı Seçilmesi:** Herhangi bir nedenle sadece kendi sonuçlarını destekleyen kaynaklardan yararlanmayı ve onları kaynak olarak göstermeyi, ters yöndeki çalışmalardan ise yararlanmayıp onları kaynak olarak göstermemeyi,
17. **Mensup:** Kıbrıs İlim Üniversitesi'ne bağlı çalışmakta olan akademik ve idari personel ile bu Yönerge konularıyla sınırlı olarak öğrencileri,
18. **Paydaş:** Kıbrıs İlim Üniversitesi akademik personeli, idari personeli ve/veya öğrencileriyle ortak akademik faaliyette bulunan kişileri,
19. **Raportör:** Başvuru dosyasının ön incelemesini yapan üyeyi,
20. **Rektör:** Kıbrıs İlim Üniversitesi Rektörünü,
21. **Rektörlük:** Kıbrıs İlim Üniversitesi Rektörlüğünü,
22. **Sekretarya:** Kıbrıs İlim Üniversitesi Etik Kurul Sekreterliğini,
23. **Tarafı / Çıkar İlişkisi Güden Yayın:** Araştırmaların ticari şirketler ve/veya çıkar grupları tarafından desteklendiği durumlarda, böyle bir destekle gerçekleştirilen çalışmaların bilimsel tarafsızlık içinde yürütülmemesini ve sonlandırılmamasını, araştırmacıların herhangi bir çıkar sağlaması durumunu,
24. **Tekrar Yayın (Duplication):** Bir araştırmanın aynı sonuçlarını içeren birden fazla eseri tüm başvurularda, ayrı eserler olarak değerlendirilmek üzere sunmayı,
25. **Toplantı Raportörü:** Sekretarya personelini,
26. **Uydurmacılık (Fabrication):** Araştırmaya dayanmayan veriler üretmeyi, sunulan veya yayınlanan eseri gerçek olmayan verilere dayandırarak düzenlemeyi veya değiştirmeyi, bunları rapor etmeyi veya yayımlamayı, yapılmamış bir araştırmayı yapılmış gibi göstermeyi,

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

27. **Üniversite:** Kıbrıs İlim Üniversitesi'ni,
28. **Üye:** Kıbrıs İlim Üniversitesi Etik Kurul üyesini,
29. **YÖDAK:** Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yükseköğretim Yasası'nın 7. Maddesi uyarınca oluşturulan Yükseköğretim Planlama, Denetleme, Akreditasyon ve Koordinasyon Kurulu'nu,
30. **YÖK:** Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurulu'nu ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Etik Kurul'un Oluşumu, Görev ve Yetkileri

Etik Kurul'un Oluşumu

MADDE 5- Üniversitede; Etik Kurul oluşturulur.

1. Etik Kurul; Üniversitenin bilim alanlarında görev yapan öğretim üyeleri arasından 2 yıllık süreyle Rektör tarafından atanan beş üyeden oluşur. Görev süresi biten üye aynı usulle yeniden atanabilir. Herhangi bir nedenle boşalan üyelik için aynı usulle (Üniversitenin bilim alanlarında görev yapan öğretim üyeleri arasından 2 yıllık süreyle Rektör tarafından) atama yapılır.
2. Hakkında etik ihlalinde bulunduğu dair kesinleşmiş adli veya idari karar bulunan öğretim üyeleri, Etik Kurul üyeliğine atanamaz; hakkında etik ihlalinde bulunduğu dair kesinleşmiş adli veya idari karar bulunan üyenin Etik Kurul üyeliği sona erer.
3. Kurul Başkanı, Rektör tarafından atanır. Kurul Başkanı, Kurul üyeleri arasından bir kişiyi başkan yardımcısı olarak seçer. Başkan yardımcılığı görevi, başkanın görev süresiyle sınırlıdır.
4. Etik Kurul üyeliği;
 - a. Bir takvim yılı içinde izinsiz ve mazeretsiz olarak birbirini izleyen üç toplantıya katılmama veya yasal bir neden bulunsa bile üç aydan fazla Etik Kurul toplantılarına katılamama veya üç aydan fazla yurt dışında görevli izinli sayılma ya da üç aydan fazla sağlık raporu alma,
 - b. Etik Kurul üyeliği sırasında disiplin cezası alması ya da hakkında etik ihlal veya etik özensizlik kararı verilmesi,

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

- c. Üniversiteden ayrılma,
 - d. Etik Kurul üyeliğinden çekilme durumlarında sona erer.
5. Kurul'un Sekreteryasını Etik Kurul Başkanının önerisi ve Rektörün onayıyla görevlendirilen Üniversite mensubu yürütür.
 6. Çalışmaların etkinliğini ve verimliliğini sağlamak üzere üyelerin farklı bilim alanlarından olmasına özen gösterilir.

Etik Kurul'un Görev ve Yetkileri

MADDE 6- Etik Kurul;

1. Bilimsel araştırmalarda etik ihlaline yönelik iddiaları ve kanıtları incelemek, bu konuda kararlar almak ve alınan kararları gereği için Rektöre sunmak,
2. Etik ihlali iddialarını incelemek için Rektörlük aracılığıyla gerektiğinde bilirkişi veya uzman görüşü almak, ilgili kişi ve kurumlarla yazışmalar yapmak, bilgi istemek ve inceleme kapsamında gerekli diğer işlemleri yapmak,
3. İnsanlar ve/veya hayvanlar üzerinde yapılması planlanan fiziksel müdahale içeren veya içermeyen araştırma, deney, inceleme ve alan çalışmalarıyla ilgili başvuruları; etik, sağlık, güvenlik, insan hakları, hayvan hakları, mevcut mevzuat hükümleri ve hukukun genel ilkeleri yönünden incelemek ve etiğe uygunluk izinlerini vermek,
4. Gerektiğinde bilimsel araştırma etiği ve yayın etiği alanında yeni ilke ve kurallar oluşturmak,
5. Etik ilke ve kuralların uygulanma yöntemlerini belirlemek,
6. Üniversite'de temel alınacak etik ilkeleri ve politikaları geliştirmek,
7. Etik ilkeler konusunda Üniversite mensuplarını ve öğrencileri bilgilendirmek; etik değerlerin ön plana çıkarılması, etik bilincinin artırılması ve etik yaşam kültürünün oluşturulması konusunu teşvik etmek; akademik, araştırma ve yayın etiği konularında olası etik dışı eylemleri engellemek üzere ilgili birim veya kurumlarla / kuruluşlarla iş birliği yaparak eğitici faaliyetler düzenlenmesini sağlamak üzere Rektöre önerilerde bulunmak,
8. Hakkında değerlendirme yaptığı, karar aldığı ve görüş oluşturduğu etik konular ve sorunlarda tam bir gizlilik içinde çalışma görev ve yetkisine sahiptir.

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik Kurul'un Toplanması, Çalışma Yöntemi, Başvuru Esasları ve Etik İnceleme Esasları

Etik Kurul'un Toplanması

MADDE 7- Etik Kurulu;

1. Başkanın çağrısı üzerine ayda en az bir kez olmak üzere, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır. Toplantı günü, saati ve gündemi toplantıdan en erken üç gün önce üyelere yazılı olarak bildirilir. Gerekli görülürse, toplantı sırasında üyelere ek gündem verilir.
2. Gerekğinde Başkanın çağrısı ile olağanüstü de toplanabilir.
3. Gerekli durumlarda çevrim içi toplanabilir.
4. Toplantı, Başkanın yokluğunda Başkan Yardımcısı tarafından yürütülür.
5. Toplantıda Raportör de hazır bulunur.

Etik Kurul'un Çalışma Yöntemi

Başvuru Konusu

MADDE 8- Etik Kurul'da; "Etik İhlali İddiası Başvuruları" ile "Bilimsel Araştırma için Bilim Etiğine Uygunluk İzni Başvuruları" değerlendirilir.

Etik Kurul'a Başvuru Esasları

MADDE 9- Etik Kurul'a başvuru esasları şunlardır:

1. **Etik İhlali İddiası Başvurusu;**
 - a. Rektörlüğe ulaşan veya ulaştırılan etik ihlali iddialarına ilişkin şikâyet veya ihbar başvurular, tüm bilgi ve belgelerle birlikte incelenmek ve karara bağlanmak üzere Rektörlük tarafından ilgili Etik Kurul'a gönderilir.
 - b. Etik ihlali iddiasına konu olan bir durum nedeniyle başlatılan bir yargılama veya yürütülen bir disiplin soruşturması, Etik Kurul'un inceleme ve karar verme yetkisini ortadan kaldırmaz. Bununla birlikte Etik Kurul, yapacağı incelemeyi, yargılama veya

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

soruşturmanın sonuçlanmasına kadar erteleyebilir.

- c. Etik ihlali iddiasına konu olan mensubun Türkiye Cumhuriyeti'nde Doçentlik Sınavına başvurusu olduğuna ilişkin şikâyet, ihbar veya tereddüt varsa kişinin durumu Türkiye Cumhuriyeti'ndeki Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'ndan teyit edilir. Mensubun Doçentlik Sınavı başvurusu olduğu bildirilirse iddialarla ilgili her türlü bilgi ve belge, T.C. Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'na gönderilir. Etik Kurul, T.C. Üniversitelerarası Kurul'un yapacağı inceleme sonuçlanıncaya kadar kendi incelemesini bekletebilir.
- d. Etik ihlali iddiasıyla hakkında inceleme başlatılan mensuptan, Etik Kurul tarafından iddialara ilişkin bilgi ve belgelerle birlikte yazılı savunma da istenir. İlgili kişi, savunma talep yazısının kendisine ulaştığı tarihten itibaren on beş iş günü içinde savunmasını vermediği takdirde, bu durumun savunma talebi yazısında belirtilmiş olması koşuluyla Etik Kurul, diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak karar verir.
- e. Hakkında etik ihlali incelemesi başlatılan kişi, iddiaları içeren belgelerin bir örneğinin kendisine verilmesini talep edebilir. İnceleme başlatılan kişiye ilgili belgeler tutanakla teslim edilir ve on beş gün içinde savunmasını vermediği takdirde diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak hakkında karar verileceği, tutanakta belirtilir. Gerekli durumlarda savunma sözlü olarak da alınabilir.

2. Bilimsel Araştırma için Bilim Etiğine Uygunluk İzni Başvurusu;

- a. Kurul kendi usul ve esaslarını belirleyen bir yönerge hazırlar,
- b. Kurul yapılacak başvuruları değerlendirmek için bir form hazırlar ve başvurular ancak bu form ile yapılabilir,
- c. Formda, araştırmanın adı, araştırma yürütücüsü/danışmanı ve diğer araştırmacıların adı, unvanı, görev yeri, iletişim bilgileri, gerekli durumlarda katılımcılar üzerinde prosedür uygulayacakların eğitim sertifikaları, araştırmanın yapılacağı merkez/merkezler, araştırmanın türü, içeriği, gerekçesi/amacı, çalışmada kullanılacak bilimsel araştırma yöntem ve teknikleri ile çalışmada yer alması hâlinde, araç- gereç ve materyalleri ve hangi ölçme araçlarının kullanılacağı (Çalışmada yer alan ve gizli kalması gereken ölçme araçları varsa bunların Etik Kurul'a nasıl sunulacağına Kurul karar verir), başvuru tarihi, zamanı ve süresi, araştırmada elde edilen işlenmemiş ve işlenmiş verilerin saklanma süresi ve koşulları, yapılacak işlemler, araştırmanın

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

gerektirdiği durum için aydınlatılmış onam, eğer varsa katılımcılara verilecek rahatsızlığın niteliği ve boyutları vd. ayrıntılı şekilde yer alır.

- d. Üniversite mensupları ve öğrenciler, bilimsel araştırma etiğine uygunluk izin başvurularını, Kılavuz'da belirtilen başvuru usul ve esaslarına göre hazırlayarak bulundukları birimden akademik hiyerarşiyi de takip ederek Rektörlüğe iletir.
- e. Bütün başvurular ve alınan kararlar tarih ve sayı numarası verilerek kayıt altına alınır. Kayıtlar süresiz saklanır. Kayıtların (belge ve bilginin) gizliliğinin ve güvenliğinin korunmasından Sekreteryaya sorumludur.
- f. Diğer kurumların başvurusu için; başka kurum personeli veya paydaş, Kılavuz'da belirtilen başvuru usul ve esaslarına göre hazırlayacağı Etik Kurul Başvuru Dosyası'nı bağlı bulunduğu kurum aracılığıyla Rektörlüğe göndererek Etik Kurul'a başvurabilir.

Etik İnceleme Esasları

MADDE 10- Etik Kurul'un etik onay istemlerine ilişkin başvurularda etik inceleme esasları şunlardır:

1. Başvurular Kurul tarafından yalnızca etik açıdan değerlendirilir.
2. Kurul, ilke olarak tüm değerlendirmelerini dosya üzerinden yürütür. Gerekğinde ilgili kişilerden yazılı ya da sözlü bilgi alabilir.
3. İnceleme konusu olan dosyalar bakımından gizlilik esastır. Üyeler, inceleme konusu olan dosyaların içeriğini Kurul toplantısı dışında tartışamaz ve dosyalarla ilgili bilgi veremez.
4. Etik Kurul Başkanlığı, her bir başvuru dosyası için bir raportör görevlendirir. Raportör, gerekçelerini yazılı olarak bildirmek suretiyle görevden çekilebilir.
5. Raportör, Sekreteryaya aracılığıyla Kıbrıs İlim Üniversitesi mensuplarından ve öğrencilerinden dosyayla ilgili doğrudan yazılı bilgi alabilir. Bu bilgi ve belgeler Etik Kurul İnceleme Dosyası'nda saklanır.
6. Raportör, 1 ay içinde ön incelemeyi tamamlayarak, yorum ve önerisini de içeren yazılı raporunu Etik Kurul'a sunar. Gerekli durumlarda raportöre ek süre verilebilir.
7. Etik Kurul Başkanı, ön incelemesi tamamlanan başvuru dosyalarını ilk toplantıda değerlendirilmek üzere Kurul'un gündemine alır.
8. Yapılan başvuruların usul bakımından kabulü ve değerlendirmeye alınması yetkisi Etik Kurul'a aittir.

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

9. Usulüne uygun hazırlanmayan başvuru dosyaları incelemeye alınmaz ve bu durum, başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.
10. Etik Kurul, 'etik ihlalin incelemesi' ve her türlü 'bilimsel araştırma için bilim etiğine uygunluk izin başvuruları'nın değerlendirilmesini en geç 1 ay içinde tamamlar ve ilgili bilgi, belge ve kanıtlar eşliğinde değerlendirerek kanaat belirtilir ve başvuru karara bağlanır. Bu süre, başvurunun kayda alındığı tarihte başlar. Bir yargılama süreci veya yürütülen başka bir disiplin soruşturması olmadığı ve gerek görüldüğü hâllerde Etik Kurul bu süreyi bir defaya mahsus olmak üzere 2 aya kadar uzatabileceği gibi bazı başvuruların incelenmesini 2 ay süreyle erteleyebilir.
11. Bilirkişi veya uzman, dosya kendisine ulaştığı andan itibaren en geç 15 gün içinde konuya ilişkin raporunu hazırlayıp Etik Kurul Başkanlığına gönderir. Bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en çok 15 gün uzatılabilir. Birden fazla bilirkişi veya uzmandan görüş istenmişse her bilirkişi veya uzman birbirinden bağımsız olarak kendi raporunu hazırlar.
12. İncelemesi tamamlanan 'etik ihlali başvuruları' ile 'bilimsel araştırma etiğine uygunluk izin başvuruları' Etik Kurul'da tartışmaya açıldıktan sonra oylanır. Karar, üye tam sayısı salt çoğunluğuyla alınır. Oyların eşitliği durumunda Başkanın oyu yönünde karar verilir. Alınan karar etik yargıların gerekçeleriyle birlikte yazılarak toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Karara muhalefet eden üye, karşı oy gerekçesini yazmak zorundadır. Üyeler çekimser oy kullanamaz.
13. Bilimsel araştırma etiğine uygunluk izin kararı;
 - a. "Çalışmanın bilim ve araştırma etiği açısından sakıncası bulunmamaktadır",
 - b. "Çalışma, bilim ve araştırma etiği açısından uygun bulunmamıştır" biçiminde alınır.
 - c. Ancak, Kurul son kararını vermeden önce "Başvuruda Düzeltme Yapılması" kararı verebilir. Bu durumda, başvuru sahibi gerekli düzeltmeleri en geç 1 ay içinde yaparak başvurusunu günceller.
14. Reddedilen veya istendiği hâlde başvuru belgelerinde gerekli ve yeterli düzeltmeler yapılmayan başvurular, tekrar değerlendirmeye alınmaz.
15. Proje kapsamında yapılan başvurularda, izin kararı proje süresince geçerlidir. Bu kapsam dışında kalan diğer başvurular için izin süresi kararda belirtilir ve çalışma takvimine bağlı olarak izin süresinin yarısını aşmayacak şekilde ek süre verilebilir.
16. Kurul üyeleri kendilerine ait veya daha önce birlikte çalışma yaptıkları ve olası çıkar çatışması veya örtüşmesi olabilecek kişilere ait gündem maddelerine ilişkin müzakerelere

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

katılamaz ve oy kullanamaz.

17. Etik incelemesi yapılan mensubun ve öğrencinin lisansüstü tez danışmanları; doçentlik jürilerinde görev almış öğretim üyeleri, eşi ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan veya sıhrî hısımları ile çıkarı ve husumeti bulunan kişiler, bilirkişi veya uzman olarak atanamaz.
18. Etik Kurul tarafından etik ihlali incelemesine ilişkin olarak alınan kararlar gereği için Rektöre sunulur.
19. Etik ihlalinin olması hâlinde asıl müellif, zarar gören veya hakları olumsuz etkilenen kişi ve kuruluşların rıza göstermesi, ilgililerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.
20. Bilimsel araştırma ve yayın etiği ihlali tespit edilmesi hâlinde, Üniversite tarafından konunun mensubuna ve varsa paydaşları ile kurumlarına bilgi verilir.
21. Hakkında etik ihlal ve/veya etik özensizlik kararı verilen kişi, etik ihlal ve/veya etik özensizlik kararına karşı ilgili kararın kendisine tebliğinden itibaren bir hafta içinde kararın yeniden değerlendirilmesini Etik Kurul'dan isteyebilir.
22. Etik ihlali kararları en geç 1 ay içinde YÖDAK ve/veya YÖK Başkanlığına bildirilir.
23. Üyeler, uzman ve bilirkişiler ile başvuru sürecinde yer alan mensuplar, yaptıkları işlemlerle ve incelemeyle ilgili edindikleri bilgi ve belgeleri açıklayamaz ve herhangi bir şekilde kullanamaz.
24. Etik Kurul, inceleme sürecinde diğer kurum ve kuruluşlarla her türlü yazışmayı Rektörlük aracılığıyla yapar.
25. Daha önce Etik Kurul tarafından incelenip karara bağlanmış olan etik ihlali başvurusu hakkında yeni kanıtlar gösterilmedikçe bir daha başvuru ve inceleme yapılmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bilimsel Araştırma Etiği ve Yayın Etiğine İlişkin Temel İlke ve Kurallar

Bilimsel Araştırma Etiğine İlişkin Temel İlkeler ve Kurallar

MADDE 11- Her çeşit bilimsel araştırmada uyulması gerekli bilimsel araştırma etiğine ilişkin temel ilke ve kurallar şunlardır:

1. Bilimsel araştırmalarda verilerin bilimsel yöntemlerle elde edilmesi esastır. Bunların

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

değerlendirilmesinde, yorumunda ve kuramsal sonuçların elde edilmesinde bilimsel yöntemlerin ve tekniklerin dışına çıkılamaz, sonuçlar saptırılamaz, elde edilmemiş sonuçlar araştırma sonuçlarıymış gibi gösterilemez.

2. Bilimsel araştırmalarda “Zarar Vermeme” ve “Yaşama Saygı” ilkesi gözetilir. Bilimsel araştırmaların, araştırmaya katılana ve araştırma yapana, insan ve hayvan sağlığına, insan onuruna, çevreye ve ekolojik dengeye, kültür varlıklarına zarar vermemesi temel ilkedir.
3. Bilimsel araştırma çalışmalarına başlanılmadan önce gerekli izinler ilgili ve yetkili kişi ve birimlerden yazılı olarak alınır: Bilim alanlarında, gözlem, görüşme, anket, deney ve laboratuvar uygulamaları gibi veri toplama tekniklerinin sıklıkla kullanıldığı; kullanım - tutum – davranış ve deneysel araştırmalarda da katılımcıların aydınlatılmış onamı-rızası mutlaka alınır. Araştırma, bir kurumda yapılacaksa, katılımcıların aydınlatılmış onamı-rızası ile birlikte bağlı bulundukları kurumun izni de alınır.
4. Bilimsel araştırma çalışmalarında evrensel etik kodlar, kurallar ve standartlar doğrultusunda hazırlanmış uluslararası beyanname hükümleri ve araştırmanın yapıldığı ülkenin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve KKTC’nin tek taraflı da olsa taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, ulusal mevzuat hükümleri ve mutabakat beyannamesi hükümleri göz önünde bulundurulur ve sıkı sıkıya uyulur.
5. Araştırmacılar ve yetkililer, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirmek ve uyarmakla yükümlüdür. Araştırmaya katılanlar (denekler vd.) olası riskler konusunda açık şekilde bilgilendirilmeli ve araştırmaya katılım kararının etki ve baskı altında olmaksızın özgürce alınması ilkesine uymaya özen gösterilmelidir.
6. Bilimsel araştırma çalışmalarında araştırmacılar, kendi vicdanî kanaatlerine göre zararlı sonuçlara ve/veya onaylamadıkları uygulamalara yol açabilecek araştırmalara katılmama hakkına sahiptir.
7. Katılımcıların başladıkları araştırmaları bitirme zorunluluğu yoktur. İstedikleri anda araştırmadan çekilme hakkına sahiptirler.
8. Bilimsel araştırmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgilerin, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanılması, gizliliğine riayet edilmesi ve korunması gereklidir.
9. Araştırmaya katılanlara ait kişisel bilgilerin, kişisel verilerin korunması ve saklanması ilişkin ulusal ve uluslararası mevzuata uygun şekilde muhafaza edilmesi ve araştırmada

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

kullanılması konusundaki sorumluluk araştırmacıya aittir.

10. Bilimsel araştırma için tahsis edilen olanak ve kaynaklar amacı dışında kullanılamaz.

Yayın Etiğine İlişkin Temel İlkeler ve Kurallar

Madde 12- Her çeşit bilimsel yayında uyulması gerekli yayın etiğine ilişkin temel ilke ve kurallar şunlardır:

1. Bilimsel araştırmanın tasarlanması, planlanması, yürütülmesi ve yayına hazırlanması aşamalarında katkıda bulunmamış kişiler, yazar isimleri arasında gösterilemez.
2. Bilimsel yayınlarda bir çalışmadan yararlanırken, bilimsel atıf kurallarına uygun olarak kaynak gösterilir.
3. Henüz sunulmamış veya savunularak kabul edilmemiş tezler veya çalışmalar, sahibinin izni olmadan kaynak olarak kullanılamaz.
4. Evrensel olarak tanınan bilim kuramları, bilim alanlarının temel bilgileri, matematik teoremleri ve ispatları gibi önermeler ile ulusal ve uluslararası mevzuatta belirtilenler dışında hiçbir çalışmanın tümü veya bir bölümü, izin alınmadan ve asıl kaynak gösterilmeden çeviri veya özgün şekliyle yayımlanamaz,
5. Bilimsel bir araştırmanın doğruluk düzeyine kuşku düşürülmemesi ve 'Yayın Etiği İhlali' olan ve aşağıda sıralanan bilimsel yanıltma biçimlerinden / etik dışı durumlardan ve diğer etik ihlallerden, etik özensizlikten kesinlikle kaçınılması gereklidir:
 - a. Bilimin özelliklerine ve bilimsel araştırma ilkelerine uymama, özensiz araştırmacılık,
 - b. Haksız / Sorumsuz yazarlık (Onursal yazarlık, hediye yazarlık, kıyak yazarlık-nepotizm, hayalet yazarlık, gölge yazarlık-saklanan yazarlık gibi),
 - c. İntihal (Plagiarism),
 - d. Değiştirerek kendi düşüncesi gibi yazmak (Paraphrase),
 - e. Çarpıtma / Sahtecilik (Falsification),
 - f. Dilimleme / Bölerek yayınlama (Salamization),
 - g. Tekrar yayın (Duplication),
 - h. Uydurmacılık (Fabrication),
 - i. Taraflı / Çıkar ilişkisi güden yayın,

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

- j. Literatürün taraflı seçilmesi,
- k. Fikir / Telif haklarının ihlali,
- l. Destek alınarak yürütülen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmemek.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Gizlilik ve Saklama

MADDE 13- Etik Kurul incelemeleri ve kararlarıyla ilgili gizlilik, kararların saklanması ve diğer hususlar şunlardır:

1. Etik Kurul'da yapılan tüm incelemelerde gizlilik esastır. Etik Kurul'un Başkanından ve üyelerinden gizlilik beyannamesi alınır. Kurul'a sunulan dosyalardaki belgelerin gizliliğinin ve güvenliğinin korunmasından Sekreteryaya sorumludur.
2. Etik Kurul kararları, genel düzenlemeler dışında gizlidir. Etik Kurul'un tespitleri hakkında, bu Yönerge'de belirtilen kişi ve kuruluşlar ile başvuru sahibinden başkasına bilgi verilmez.
3. Bu Yönerge kapsamında yapılan başvurular ve inceleme sonucunda alınan tüm kararlar, Etik Kurul Sekreteryası tarafından gizlilik ilkesine uyularak dosyalanır ve süresiz saklanır.
4. Üniversite mensuplarının ve öğrencilerinin Üniversite mensubu ve öğrencisi olmadıkları zamana ilişkin olarak haklarında bilimsel araştırma ve yayın etiği ihlali yaptığına ilişkin şikâyet veya ihbar yoluyla bir başvuru olursa; iddia, eylemin gerçekleştiği sırada mensubun bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumu tarafından değerlendirilerek karara bağlanır.

Hüküm Bulunmayan Hâller

MADDE 14- Bu Yönerge'de hüküm bulunmayan hâllerde; ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

Yürürlük

MADDE 15- Bu Yönerge, Kıbrıs İlim Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- Bu Yönerge, Kıbrıs İlim Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.